

2.4: Artistieke presentatie als muziektheater

Van instrument naar compositie ...

Het is fascinerend te zien en te horen hoe zelfs de geringste trilling van een vingerkootje de hier gebruikte ultrasone geluidsgolven blijken te beïnvloeden en hoe ze verschiltönen produceren die binnen het hoorbereik vallen. Op die manier is beweging niet langer alleen zichtbaar, maar is ze ook letterlijk hoorbaar geworden. Het instrument, eens de eerste prototypes werkten, leidde me, samen met mijn partner in het Logos-Duo, Moniek Darge, als het ware op een evidente wijze en vanuit zijn fascinerende eigenschappen tot het gelijknamige en uiteraard multi-mediale muziekstuk.

De ruimte tussen de zender en de ontvangers leek ons als het ware behekst.

Een viervlak of tetraeder werd de imaginaire ruimtelijke figuur, die deze zender en ontvangers met elkaar verbindt. De behekste ruimte werd verder ook gesymboliseerd door twee rode concentrische cirkels op de grond, die de in- en omgeschreven bollen van de tetraeder visualiseren.

Zodra de heksenkring wordt betreden, treedt de apparatuur in werking en wordt beweging geluid.

De uitvoerder 'danst' niet alleen maar kreeert tegelijkertijd zelf de muziek, want iedere verandering van snelheid en bewegings-richting zorgt voor toonhoogte- en geluidssterkte variaties. De drie signalen die opgevangen worden door de ontvangers, zijn immers elk volgens een andere vektor afhankelijk van de bewegingssnelheid en energie, zodat de uitvoerder eens binnen de heksenkring, een werkelijk onzichtbaar muziekinstrument lijkt te bespelen.

De tweede speler -en dat werd bijna als vanzelfsprekend mijn eigen rol- die roerloos buiten de cirkel achter de elektronische apparatuur zit, mengt deze drie signalen in onderling regelbare sterkteverhoudingen. Hij gebruikt dit mengsignaal als frekwentiemodulatie-signaal voor de ultrasoonzender, met als resultaat dat er zgn. staande golven worden opgewekt. Deze golven zijn hoorbaar als geluiden die typisch en uniek zijn voor die bepaalde ruimte terwijl zij tevens op een spookachtige manier variëren naar gelang de omgevingsakoestiek.

Het complexe oscillatiesysteem, dat binnen de eerste heksenkring wordt gebruikt, laat aldus toe een relevant akoestisch bewegingshologram te realizeren, wat bijvoorbeeld middels fotocellen of soortgelijke optische systemen niet kan.

Sinister en dreigend evenwel lokt de magische aantrekkingskracht van het centrum de performer. En uiteindelijk wordt ook de tweede cirkel betreden.

Een duivels metaalachtig geraas bestraft de indringer.

Het helse kabaal wordt veroorzaakt door de drie versterkte signalen die hiertoe elk afzonderlijk in een transducer worden gestuurd. Hun trillingen worden overbracht op bandveerstaal (Hasberg-meetlint) dat op zijn beurt de trillingen doorgeeft aan vier nieuwe trillingsopnemers.

De signalen van deze trillingsopnemers worden nu versterkt, bewerkt door een komputergestuurde "modulo-N deler/vermenigvuldiger" en gemengd met het oorspronkelijk signaal. Een deel van het signaal wordt rechtstreeks hoorbaar gemaakt, een ander deel wordt teruggestuurd naar de trillingstransducers. Door deze opstelling wordt een tweede meer-dimensioneel trillingssysteem gerealiseerd.

Een kringloop van duivelse klanken.

De performer zit letterlijk vastgeketend aan het geluid en stort machteloos neer in het centrum van de magische sferen, om als een phoenix uit vuur en as te herrijzen.

En, met dit 'plot' of noem je zoiets nu 'libretto', is tevens ook de gehele partituur niet alleen beschreven maar ook geschreven. De verklanking is immers *in* het instrument ingebouwd.